

SPOLOK
PRIATEĽOV
TURZOVKY

ROČNÍK II.

SPOLKOVÝ HLÁSNIK

č.3 (240)

Pripravil: DRAHOMÍR VELIČKA

CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA Predstavujeme Valašský múzejní a národopisný spolek v Rožnove pod Radhoštěm

Ešte na konci uplynulého roka bol z iniciatívy nášho spolku oslovený Valašský múzejní a národopisný spolek s ponukou na vzájomnú spoluprácu. Spolok pôsobí pri Valašskom múzeu v prírode a jeho aktivity sú v mnohom podobné zameraniu nášho občianskeho združenia,

preto bola ponuka prirodzenou snahou posunúť Spolok aj v tejto oblasti. Navyše sa nám v priebehu januára naskytla možnosť podať projekt v rámci programu Interreg, SK - CZ. Ak sme sa ho chceli zúčastniť, bolo potrebné nájsť ochotného partnera na českej strane. Ďalší dôvod na nadviazanie vzájomných kontaktov. V nasledujúcom príspevku vám - našim členom i ostatným čitateľom predstavíme Valašský múzejní a národopisný spolek prostredníctvom osoby najpopulárnejšej, jej predsedníčky Bc. Mileny Bahounkovej:

Vážení priatelia je nám ctí, že nás „Spolok priateľov Turzovky“ vyzval ke spolupráci. Pretože cieľ a zameralenie našich spolku sú obdobné, pripojíme sa k vašim aktivitám spolu. Vždyť priamo v našich stanovách je psáno: „spolek spolupracuje s obdobnými zájmovými združeniami v regióne i mimo neho.“

„Valašský múzejní a národopisný spolek v Rožnove pod Radhoštěm“ vznikol pred dvaadvadsiť rokmi z iniciatívy tehdejšího ředitele „Valašského múzeu v prírode v Rožnove p. R.“ pana Jaroslava Štiky. Tento známý etnograf tak navázal

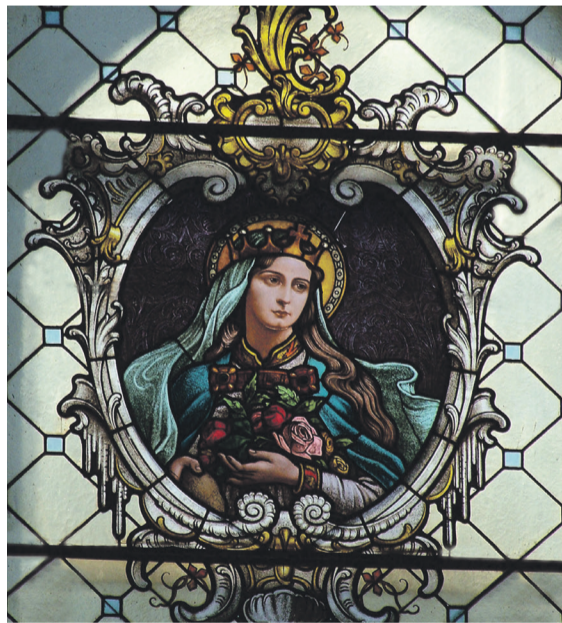
na práci pôvodného Musejního a národopisného spolku v Rožnove, díky kterému vzniklo v roce 1925 naše Valašské muzeum v přírodě. Jsme proto, naši činností úzce spjatí s Valašským muzeem v Rožnove p. R. Přicházíme do něj při programech jako návštěvníci, ale hlavně se jako dobrovolníci zapojujeme do všech jeho aktivit. Členy našeho spolku můžete vidět při muzejních programech jako demonstrátory a průvodce, anebo jak v kancelářích a depozitářích pomáhají s dokumentací muzejních předmětů. Zvláštní poděkování od pracovníků muzea si pak vždy zaslouží ti, kteří pomáhají s přípravou všech tří areálů - „Dřevěného městečka“, „Valašské dědiny“ i „Mlýnské doliny“ na návštěvníckou sezónu. Všechny členy našeho spolku spojuje zájem o dějiny a kulturu regionu Valašsko. Proto pořádáme besedy propojené tímto společným tématem (například o podomním obchodě, o zemském vojsku portáškém, o emigraci do Texasu a podobně). Každoročně se také vydáváme na zájezdy po zajímavých místech. Na Slovensku jsme navštívili „Múzeum slovenskej dediny“ v Martine, „Múzeum kysuckej dediny“ ve Vychylovce a naposledy „Múzeum oravskej dediny“ spolu se Slanickým ostrovem a jeho galerií lidového umění. Pretože je česko - slovenská hranice vzdálená len dvacet dva kilometrov od Rožnova p. R., zúčastnili sme sa i príhraničnej spolupráce. Pomáhali sme pri príprave a otvorení výstavy „(Ne)zapomenutá Tesla“ a navštívili Čičmany pri hľadaní spoločných ľudových tradíc obyvatelů Karpat v projekte „Čičmanci a Valasi - prenášame tradície za hranice.“

Přestože od roku 1997, kdy byl spolek založen, jeho členové zestárlí, není jejich zvědavost a zájem o nové informace o nic menší. Těšíme se, že váš domov, vaše oblíbená místa poznáme i my. Za Valašský muzejní a národopisný spolek v Rožnove pod Radhoštěm
Milena Bahounková - předseda

SV. ALŽBETA PATRÓNKOOU SPOLKU

Ešte na svojom prvom zasadnutí schválil VV návrh prezidenta, aby sa patrónkou Spolku stala sv. Alžbeta Uhorská. Hoci táto svätica počas svojho života pôsobila skôr v oblasti sociálnej a charitatívnej, azda nikomu z našich členov netreba obzvlášť vysvetľovať, že práve ona je najlogickejšou voľbou. Jej úcte boli zasvätené prvé dva drevené kostoly v Turzovke a alžbetínske patrocínium ovplyvňovalo životy našich predkov aj dlho po tom, ako sa postavili murované kostoly dedikované už Nanebovzatej Panne Márii. Nikomu zo starších občanov netreba pripomínať, že v minulosti sa práve v novembri, po sviatku sv. Alžbety konal tradičný turzovský kermaš (v súčasnosti obnovený a spojený s vianočnými trhmi), ktorý pôvodne súvisel práve s alžbetínskym patrocíniom. Tieto fakty treba mať na pamäti, ak sa pýtame, prečo bola vybraná za našu patrónku. Na škodu iste nebude povedať si aj niečo z jej života.

Narodila sa v roku 1207 uhorskému kráľovi Ondrejovi II. a jeho prvej manželke Gertrúde z rodu Andechs-Merano. Miesto jej narodenia nie je isté, historici spomínajú Bratislavu ale aj Blatný Potok (Sárospatak). Už ako malé dieťa sa stala snúbenicou Ludovíta, najstaršieho syna durínskeho krajinárskeho grófa, v roku 1211 ju odviekli do Durínska. Po dosiahnutí plnoletosti (podľa vtedajšieho chápania 14 rokov) sa v roku 1221 stala Ludovítovou manželkou. Mali spolu tri deti: Hermana, Žofiu a Gertrúdu. Ludovít odišiel na krížovú výpravu, no po ceste v Otrante pred nalodením ochorel a zomrel. Po jeho smrti sa k Alžbete nepekne zachovali jej švagrovia. Musela opustiť hrad Wartburg, s deťmi sa neskôr usadila v Marburgu. Z peňazí, ktoré dostala ako vdovské tam postavila nemocnicu a život zasvätila starostlivosti o chudobných a chorých. Zomrela ako 24-ročná v roku 1231. Krátko po jej smrti zostavil Alžbetin spovedník Konrád z Marburgu jej stručný životopis, spísal aj zázračné uzdravenia na jej príhovor a poslal ich do Ríma. V roku 1235 pápež Gregor IX. nariadil nové preskúmanie podkladov zaslaných na kanonizáciu. Na Turíce 1235 (27. mája) pri slávnostných bohoslužbách v dominikánskom kláštore v Perugii pápež nariadil, aby sa jej spomienka v celej cirkvi slávila 19. novembra. Najobšírnejším spracovaním jej života je Kniha o živote a smrti aj o zázrakoch sv. Alžbety (*De vita et morte at miraculis beatae Elisabeth*, vyšlo aj v slovenskom preklade v publikácii *Legends stredovekého Slovenska*).

Alžbeta pochádzala síce z Uhorska, ale prakticky celý život žila v cudzine. Jej vlastná rodina - Arpádovci nijakým spôsobom neprispeli k jej kanonizácii. Pritom je zaujímavé, že na našom území už pred polovicou 13. storočia boli sv. Alžbete zasvätené tri kostoly (kaplnky): v Trnave, Košiciach a Kežmarku. Ešte zaujímavejšie vyznie súčasná štatistika. Podľa katalógu patrocínií bolo na Slovensku 66 kostolov a kaplniek zasvätených sv. Alžbete, z nich je v súčasnosti už 11 zaniknutých. Správnejšie by boli počty 67 a 12, pretože v katalógu sa neuvádza Turzovka. Na území Žilinskej diecезy sa nachádza len jediný kostol: v Beluši. V Turzovke je jedinou pripomienkou na túto sväticu a pôvodné patrocínium okenná vitráž v presbytériu farskeho kostola.

Spolok ctíac si tradície, chce nadviazať na úctu sv. Alžbety, preto si ju zvolil za patrónku a pripravuje aj niektoré ďalšie aktivity, ktorými, veríme, že príjeme prekvapíme a obohatíme duchovný a spoločenský život v meste. O jednotlivých krokoch budeme včas a podrobne informovať.

VÝROČIA ČLENOV

V mesiaci marec oslávia životné jubileá členovia Spolku:

Štefan Šteiniger st.,
Turzovka

Doc. Ing. Anton
Kachaňák, CSc.,
Bratislava

Jozef Gonek,
Raková

Želáme im všetko najlepšie, pevné zdravie a v ďalších rokoch veľa úspechov a rodinnej pohody.

SMŪTOČNÉ OZNÁMENIE

S veľkým zármutkom sme prijali správu, že dňa 20. 2. 2019 nás vo veku 70 rokov navždy opustila dlhoročná členka nášho Spolku

JOZEFA GAJDIČIAROVÁ.

Celej rodine a pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť. Strácame v nej obetavého človeka, ochotného vždy pomôcť.
ČEŠŤ JEJ PAMIATKE.

UPOZORNENIE - ZMENA WEBU a E-MAILU

Po dlhom období sa nám konečne podarilo sfinalizovať a spustiť novú webovú stránku Spolku. Je moderná, prehľadná a nachádza sa tam všetko podstatné, čím naše občianske združenie žije. Zatiaľ je funkčná jej slovenská a anglická verzia (za preklady do angličtiny vyslovujeme **poďakovanie** nášmu členovi **Patrikovi Suhradovi**). Do budúcnosti pripravujeme aj nemeckú mutáciu, možno i ďalšie. Dôležité je, že sa mení nielen vizuál stránky, ale aj jej doména:

www.spolokpriatelovturzovky.sk

na

www.sppt.sk

Od začiatku marca budú môcť všetci členovia, prípadne iní záujemcovia komunikovať s vedením spolku aj prostredníctvom novej e-mailovej adresy:

spolok.spt@gmail.com

Akúkoľvek korešpondenciu prosím zasielajte už na novú e-mailovú adresu. Ďakujeme.

DROBNÍČKY

Začiatkom februára bola našim Spolkom podaná žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Fondov malých projektov v operačnom programe Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika. V prípade, že projekt „Spoločne bez hraníc“ bude schválený, zrealizujeme ho do konca roka 2019. Projekt je rozpočtovaný na celkovú sumu 7470 €. Partnerom Spolku priateľov Turzovky je Valašský múzejní a národopisný spolek.

Mestské zastupiteľstvo schválilo na

svojom riadnom zasadnutí dňa 21. februára 2019 dotáciu pre Spolok priateľov Turzovky na organizovanie XIV. ročníka rezbárskeho plenéra.

Vo štvrtok 28. februára 2019 sa v Galérii Čadca uskutočnila vernisáž výstavy člena nášho Spolku, turzovského rodáka, akad. maliara Ondreja Zimku. Vernisáž bola zároveň spojená s uvedením jeho druhej knihy s názvom Fafa. Výstava bude pre záujemcov umenia prístupná do 30. apríla 2019.

VÝZVA

Spolok priateľov Turzovky aj pre tento rok splnil všetky podmienky pre príjem 2 % podielu zaplatených daní z príjmov právnických i fyzických osôb. Radi by sme požiadali všetkých našich členov, sympatizantov, partnerov i sponzorov, aby pri podávaní vlastného daňového priznania za rok 2018, nezabudli do rubriky VYHLÁSENIE, ako prijímateľa podielu uviesť naše občianske združenie. Príjem z 2 % daní je totiž významnou zložkou rozpočtu Spolku, z ktorého realizujeme svoje aktivity. Ako na to? Stačí, keď do príslušného VYHLÁSENIA v tlačive daňového priznania uviedete nasledujúce údaje:

Číslo: 36144517

Právna forma: občianske združenie podľa zákona č. 8/1990Zb.

Obchodné meno(názov): SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY

Ulica: Jasiškova Číslo: 56 PSČ: 023 54

Obec: Turzovka

Do pozornosti odporúčame aj našu webovú stránku www.sppt.sk, kde je možné nájsť presný postup i s predvyplnenými tlačivami.

Všetkým, ktorí sa takýmto spôsobom rozhodnú podporiť činnosť Spolku, vopred srdečne ďakujeme.

Korešpondenciu zasielajte na e-mail: spolok.spt@gmail.com